

Bylo to někdy okolo 20. dubna 1945, kdy na dveře domu Rudolfa Vyhlídala v ulici K. H. Máchy v Kuřimi zaklepal v noci muž. Po chvíli se před ním otevřely dveře a muž vstoupil. Přišel Vyhlídala poprosit o pomoc. Věděl, že na bývalého legionáře je spolehnoutí. Oním prosebníkem byl jistý Turek, který pracoval jako dozorce v brněnské věznici na Cejlu. Gestapo tam drželo dvě Slovenky, kterým chtěl Turek pomoci utéct. Rudá armáda se blížila k Brnu a Němci už začínali tušit, jak to tady pro ně dopadne. Turek chtěl využít toho, že se němečtí dozorcí starali víc sami o sebe než o věznici, a vyvést obě Slovenky ven na svobodu. Potřeboval však pro ně spolehlivý úkryt. Na radu svého tchána, čebínského řídícího učitele Jana Jurněčky, se Turek obrátil právě na Vyhlídala. Vyhlídala váhal – vždyť už i tak ukrýval u sebe doma malé židovské dítě, jehož oba rodiče byli v koncentračním táboře. Po Turkových slovech „generálovy sestry“ však přikývl na souhlas.

A tak se následující den Turek u Vyhlídalových dveří objevil znovu, tentokrát v doprovodu dvou přibližně šedesátiletých žen, dvou sester. Vyhlídala je vzal k sobě domů a nejprve je zavedl do sklepa. Teprve později je přestěhoval nahoru do zadního pokoje, jehož okna směřovala k lesu. Před vchod pokoje postavil skříň, takže kdyby přišla nějaká kontrola, ukryté dveře by neměly být tak snadno odhalitelné. A bylo domluveno, že sestry, pokud by bylo nejhůře, vyskočí z okna a poběží směrem k lesu. Tato opatření byla skutečně nezbytná, neboť Rudolf Vyhlídala věděl, jak důležité osoby ukrývá: Anna Božena Hrušovská a Olga Johana Kraftová totiž byly sestry generála Rudolfa Viesta, vrchního velitele Slovenského národního povstání.

I když generál Viest byl po potlačení povstání zajat, Němci pronásledovali i jeho sourozence. Právě proto byly zatčeny 6. března 1945 i jeho sestry. Nejprve byly drženy a vyslýchány ve věznici Krajského soudu v Bratislavě. Ovšem když se začala blížit Rudá armáda k Bratislavě, začlenili je Němci do transportu, který směřoval do

Mauthausenu. Snad to byl osud, že kvůli rozbombardovaným kolejím u Vídně byl transport přesměrován na Moravu. Během zastávky v Břeclavi si Němci uvědomili, že by mohli Viestovy sestry použít ještě k nějakému vyjednávání, a tak je z transportu vytáhli. Ostatní „cestující“ takové štěstí neměli – do Mauthausenu dojeli a jejich život tam byl ukončen. Ale Anna a Olga byly odvezeny do Brna, do věznice na Cejlu, kde jim pomáhal dozorce Turek.

Poklid azylu ve Vyhlídalově domě však netrval dlouho. Ve středu 25. dubna 1945 byla Kuřim těžce bombardována – sovětské letectvo ničilo německou techniku rozestavěnou v ulicích města. Zápalné bomby, rozbořené domy a osm obětí obyvatele Kuřimi tak vyděsily, že se všichni rozhodli vyhledat úkryt ve štolách. Do večera toho dne se celé městečko nastěhovalo do podzemních chodeb, které vybudoval závod kuřimské Zbrojovky v kopci Záruba. Do štol odešel i Rudolf Vyhlídal s rodinou a oběma generálovými sestrami.

Následujících čtrnáct dní žili Kuřimáci ve štolách, které byly sice studené, ale zato bezpečné. Muži z vybombardované Zbrojovky dotáhli dřevo a prkna a zhotovili lavice, na kterých se ve štolách sedělo nebo spalo. Před vchod byly postaveny ochranné zdi ze dřeva a kolejnic, aby chránily chodby proti proniknutí případných střepin a tlakové vlny, kdyby náhodou v blízkosti dopadla a explodovala nějaká bomba. Učitel Josef Čuhel na ty stěny napsal vlastní rukou, protože neměl ani štětec, nápis velkými písmeny CIVIL – to aby piloti ze vzduchu viděli, že jde o civilní úkryt a neútočili na něj.

Dotáhla se sem polní kuchyň a profesionální kuchař Ota Fikejs se činil u plotny. Paní Studená vařila „štolovou polévku“ – to byla hrachovka. Pekař Antonín Vlček a další pekli po nocích chleba, aby nebylo vidět kouř z komína. Lidé se jeden o druhého starali a pomáhali si. Když byl chvíli klid, vycházeli před štoly, aby se aspoň trochu

ohřáli na nesmělém jarním slunci. Ovšem když zaslechli zvuk leteckých motorů, hned vbíhali zpět do bezpečí štol.

Dva týdny se lidé v kuřimských štolách báli a čekali, co přinese fronta. Dva týdny doufali a modlili se. Okolo páté hodiny odpoledne 9. května kdosi zvolal, že se ke štolám blíží vojáci. Všichni se stáhli do štol v nejistotě, o jaké vojáky se jedná? Vstříc jim vyrazil s bílou vlajkou starý pan František Šamánek. Když pár odvážlivců, kteří zůstali venku před štolami, rozpoznalo uniformy vojáků, nastala velká úleva! Byli to Rumuni! Všichni obyvatelé se vyhrnuli ze štol ven. Kdosi rozvinul československou vlajku a všichni začali spontánně zpívat hymnu. Bylo po válce, vlast byla osvobozena.

Ještě téhož večera většina obyvatel opustila štoly a vrátila se do svých domovů. Teprve po osvobození také vyšlo najevo, že v bezpečí kuřimských štol přečkaly poslední dny války i sestry generála Viesta.

Dnes tento příběh připomíná jediná věta v kuřimské kronice: „*Ve štolách byly schovány obě sestry generála Viesta.*“